

Helsingfors/Mariehamn 10.7.2012

Nr 17/12

Hänvisning Ålands lagtings skrivelse
4.6.2012, nr 90/2012.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av ellagen för landskapet Åland, antagen av lagtinget 4.6.2012.

Landskapslagens huvudsakliga innehåll

Landskapslagens rubrik ändras till landskapslag om elmarknaden i landskapet Åland. Genom landskapslagen genomförs EG-direktiv 2009/72/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG, nedan kallat elmarknadsdirektivet, i landskapet. I landskapslagen görs en åtskillnad mellan nätverksamhet samt produktions- och leveransverksamheter. En särskild elmarknadstillsynsmyndighet inrättas.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen för Åland tillkommer lagstiftningsbehörigheten landskapet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar. Landskapslagen gäller även näringsverksamhet på vilket område lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen med vissa undantag varom nu inte är fråga.

Förordningsfullmakter har intagits i landskapslagens 2a § 2 mom., 6 § 3 mom., 17 § 5 mom., samt 20a § 3 mom. Med anledning härav konstateras att enligt 21 § 1 mom. i självstyrelselagen kan landskapsregeringen med stöd av ett bemyndigande i landskapslag utfärda landskapsförordningar i angelägenheter som hör till landskapets behörighet. Genom landskapslag ska dock utfärdas bestäm-

melser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen och självstyrelselagen i övrigt hör till området för lag. Denna begränsning motsvarar begränsningen i 80 § 1 mom. i grundlagen. Detta innebär att det tydligt ska framgå hur normgivningsmakten delegeras och vilka angelägenheter delegeringen gäller. Om delegeringen av normgivningsmakten inte uppfyller de krav som grundlagen uppställer, står den i strid med 27 § 1 punkten i självstyrelselagen, som hänför stiftande av grundlag och avvikelse från grundlag till rikets behörighet. I så fall utgör ett delegeringsstadgande en behörighetsöverskridning. Ålandsdelegationen anser att dessa förutsättningar uppfylls beträffande de i landskapslagen angivna delegeringsfullmakterna. Enligt Ålandsdelegationens uppfattning är delegeringsfullmakten i 6 § 3 mom. vag till sin utformning speciellt då den berättigar landskapsregeringen att utfärda närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av vad som är skäliga priser, men eftersom momentet reglerar en form av förhandskontroll och EG-direktiv 2009/72/EG i sig antyder att prissättningen ska vara skälig, kan delegeringsbestämmelsen anses förenlig med de krav som ställs på delegeringsfullmakter.

Delegeringsbestämmelsen i landskapslagens 2a § 2 mom. berör associationsrätten, på vilket område lagstiftningsbehörigheten tillkommer riket enligt 27 § 8 punkten i självstyrelselagen. Bestämmelsen kan med stöd av 19 § 3 mom. i självstyrelselagen intas i landskapslagen.

Besvärsmåttet i landskapslagens 50 § 3 mom. överensstämmer med 25 § i självstyrelselagen.

Av landskapslagens förarbeten framgår att avsikten med landskapslagen är att implementera elmarknadsdirektivet samt att en formell underrättelse från kommissionen inkommit till landskapsregeringen om försenad implementering av elmarknadsdirektivet. I enlighet med överenskommelsen 4.3.2009 mellan Ålandsdelegationen och justitieministeriet har ministeriet inkommit med bifogade bedömning av landskapslagens förenlighet med EU:s regelverk, som begränsar sig till att gälla landskapslagens 6 §. I utlåtandet konstaterar justitieministeriet att det inte framkommit någonting som skulle tyda på att 6 § i den antagna landskapslagen uppenbart står i strid med EU:s regelverk. Formuleringen i elmarknadsdirektivets 35 artikel, särskilt punkterna 2 och 3, möjliggör enligt ministeriet utnämning av andra tillsynsmyndigheter på regional nivå i medlemsstaterna eller på ett geografiskt separat område förutsatt att det finns en företrädare på hög nivå för representation och kontakt på gemenskapsnivå i den tillsynsnämnd som ingår i byrån i enlighet med artikel 14.1 i förordning (EG) nr 713/2009.

Ålandsdelegationens utlåtande

Med hänvisning till det ovan sagda finner Ålandsdelegationen att hinder för ikraftträdande av landskapslagen med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Mäenpää och Pellonpää.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare